

Forslag

til

Lov om valutaforhold m. v.

FremSAT den 29. oktober 1964 af *handelsministeren*.

Første kapitel.

Om indløseligheden af Danmarks Nationalbanks sedler.

§ 1. Den kongelige bankkommissær kan fritage Danmarks Nationalbank for forpligtelsen til at indløse de af banken udstedte sedler med guld og til at købe guld, hvorved også adgangen til at få skillemønt indløst med guld bortfalder.

§ 2. Den kongelige bankkommissær kan efter samråd med finansministeren på statens vegne afslutte en overenskomst med Danmarks Nationalbank, indeholdende de nærmere vilkår for den i § 1 omhandlede fritagelse for forpligtelsen til at indløse bankens sedler med guld og til at købe guld.

Stk. 2. I overenskomsten må Danmarks Nationalbank forpligte sig til, så længe banken ikke indløser sine sedler med guld, at handle i overensstemmelse med den kongelige bankkommissær med hensyn til bankens handel med valuta og de dermed i forbindelse stående forhold.

Stk. 3. Retningslinjerne for den valutapolitik, der skal føres i lovens gyldighedstid, fastsættes efter forhandling mellem Danmarks Nationalbank og den kongelige bankkommissær.

Andet kapitel.

Om foranstaltninger vedrørende indførsel og udførsel af varer.

§ 3. Handelsministeren skal søge den ved lovens ikrafttræden bestående indførselsregulering afviklet, i den udstrækning hensynet til handelspolitiske interesser, sikring af rimelige konkurrencevilkår for dansk

Handelsm. j. nr. 00-00-1964.

erhvervsliv eller Danmarks aftaler eller samarbejde med udlandet ikke er til hinder herfor.

Stk. 2. Ud fra de i stk. 1 angivne hensyn kan handelsministeren iværksætte midlertidige foranstaltninger til regulering af vareindførslen. Overførsel af varer til bunden liste kan dog kun gennemføres med tilslutning af det i § 13 omhandlede udvalg, med mindre handelsministeren skønner, at overførslen ikke uden skade for opnåelsen af de tilsigtede formål kan afvente en forhandling herom. I så fald underretter ministeren snarest muligt udvalget om de trufne foranstaltninger.

§ 4. Handelsministeren giver regler for udstedelsen og benyttelsen af indførselsbevillinger.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme, at der for udfærdigelse af indførselsbevillinger skal erlægges et ekspeditionsgebyr, der ikke må overstige 2½ promille af bevillingens pålydende beløb, dog at mindste ekspeditionsgebyr for hver enkelt bevilling udgør 2 kr.

§ 5. Til gennemførelse af private vareudvekslingsforretninger med udlandet kræves tilladelse fra handelsministeren.

Stk. 2. Til at afgive indstilling i sager vedrørende meddelelse af de i stk. 1 nævnte tilladelser kan ministeren nedsætte et udvalg med repræsentanter for hovederhvervene.

§ 6. Handelsministeren kan ud fra handelspolitiske eller forsyningsmæssige hensyn eller ud fra hensynet til Danmarks aftaler eller samarbejde med udlandet iværksætte

midlertidige foranstaltninger til regulering af udførslen af varer her fra landet.

Stk. 2. For så vidt angår varer, der fortrinsvis hører under landbrugsministeriet eller fiskeriministeriet, træffes de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger af vedkommende minister.

Tredje kapitel.

Om betalingsforhold m. v. over for udlandet.

§ 7. Handelsministeren kan efter forhandling med Danmarks Nationalbank og efter samråd med finansministeren, udenrigsministeren, landbrugsministeren, fiskeriministeren og den kongelige bankkommissær give forskrifter med hensyn til køb og salg af eller andre dispositioner over fremmed valuta, betalinger til eller fra udlandet eller for udenlandsk regning, betalingsfrister og andre betalingsvilkår samt ind- og udførsel af penge, veksler, checks og værdipapirer, herunder kuponer o. lign.

Stk. 2. Handelsministeren kan under iagttagelse af den i stk. 1 foreskrevne fremgangsmåde foreskrive, at guld, såvel møntet som umøntet, eller på fremmed valuta lydende penge, tilgodehavender, veksler, checks og værdipapirer, herunder kuponer, o. lign., som måtte ejes af personer, firmaer eller juridiske personer, der hører hjemme eller driver virksomhed her i landet, skal tilbydes Danmarks Nationalbank eller dem, som Danmarks Nationalbank måtte bemyndige hertil, til købs, samt efter hvilke regler disse værdier skal kunne overtages.

§ 8. Handelsministeren kan under iagttagelse af den i § 7, stk. 1, foreskrevne fremgangsmåde give forskrifter med hensyn til overdragelse og udlevering af værdipapirer, herunder kuponer, til og køb af værdipapirer, herunder kuponer, af personer, firmaer eller juridiske personer, der ikke hører hjemme eller driver virksomhed her i landet.

Stk. 2. Handelsministeren kan under iagttagelse af den i § 7, stk. 1, foreskrevne fremgangsmåde give forskrifter med hensyn til kapitalmellemsværende af enhver art, herunder sikkerhedsstillelse og modtagelse

af sikkerhed, med personer, firmaer eller juridiske personer, der ikke hører hjemme eller driver virksomhed her i landet.

Fjerde kapitel.

Om lovens administration.

§ 9. Handelsministeriets licenskontor bistår ved administrationen af loven efter retningslinjer, der fastsættes af handelsministeren.

§ 10. Handelsministeren nedsætter et ankenævn bestående af en formand, der er dommer og opfylder de almindelige betingelser for udnævnelse til højesteretsdommer, og af 4 andre medlemmer, der beskikkes efter indstilling fra Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation, Industrirådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Landbrugsrådet i forening med De samvirkende danske Husmandsforeninger.

Stk. 2. Afgørelser, der træffes af handelsministeriets licenskontor, kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for ankenævnet. De kan ikke indbringes for domstolene, forinden ankenævnets afgørelse foreligger.

Stk. 3. Begæring i henhold til stk. 2 skal fremsættes over for licenskontoret inden 4 uger efter, at den pågældende har modtaget meddelelse om afgørelsen.

Stk. 4. Klageren skal efter anmodning have adgang til personligt møde for nævnet.

Stk. 5. Handelsministeren fastsætter nærmere regler for nævnets virksomhed.

§ 11. Klageren kan inden for en frist af 8 uger fra modtagelsen af ankenævnets afgørelse indbringe denne for domstolene ved en sag, der anlægges mod licenskontoret.

Stk. 2. Licenskontoret har en tilsvarende adgang til at indbringe nævnets afgørelse for domstolene ved en sag mod klageren.

Stk. 3. Sager efter stk. 1 og 2 behandles ved landsret som 1. instans.

§ 12. Efter samråd med udenrigsministeren, landbrugsministeren og fiskeriministeren kan handelsministeren nedsætte et råd, der er rådgivende over for regeringen i erhvervsøkonomiske spørgsmål, der omfattes af nærværende lov.

§ 13. Folketinget vælger af sine medlemmer et udvalg på 17 medlemmer. Over for dette udvalg skal vedkommende minister redegøre for mere betydende foranstaltninger, som gennemføres i medfør af lovens bestemmelser.

§ 14. Handelsministeren kan påbyde afgivning af oplysninger, der vedrører Danmarks økonomiske forhold til udlandet, samt oplysninger om varebeholdninger her i landet og om den indenlandske omsætning og produktion.

Stk. 2. Ministeren kan i øvrigt kræve afgivet alle oplysninger, der er fornødne for gennemførelse af lovens formål.

Femte kapitel.

Straffebestemmelser. Lovens gyldighedstid og -område.

§ 15. Overtrædelser af nærværende lov eller de i henhold til denne udfærdigede forskrifter straffes med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 2 år. Med samme straf anses den, der ved meddelelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller ved fortielse af oplysninger, der måtte være af betydning for sagens bedømmelse, opnår eller søger at opnå undtagelser fra eller tilladelser eller bevillinger i henhold til denne lov eller de i medfør af samme givne forskrifter, såvel som den, der handler i strid med de vilkår, under hvilke en sådan undtagelse, tilladelse eller bevilling er meddelt. Begås de omhandlede overtrædelser uagtsomt, er straffen bøde.

Stk. 2. Strafansvaret forældes efter borgerlig straffelovs §§ 93-95. Forældelsesfristen er dog i intet tilfælde mindre end 5 år.

Stk. 3. Udbytte, der indvindes ved handlinger, der er strafbare i henhold til denne paragraf, samt de genstande, med hensyn til hvilke den pågældende forseelse er begået eller forsøgt, eller, hvis disse genstande ikke længer er til stede, disses værdi eller salgssum, kan ved dom inddrages i statskassen. Såfremt det ikke er muligt med bestemthed at fastslå omfanget af det ulovligt indvundne udbytte, kan der ske inddragelse af et skønsmæssigt fastsat beløb svarende til, hvad man må gå ud fra, at den pågældende har indvundet ved sin ulovlige virksomhed.

§ 16. Sager angående overtrædelse af denne lov eller de i medfør af samme givne forskrifter behandles som politisager. De i lov om rettens pleje kap. 68, kap. 69, kap. 71 og kap. 72 omhandlede retsmidler finder anvendelse på de pågældende sager i samme omfang som i sager, som det efter de almindelige regler tilkommer statsadvokaten at forfølge.

§ 17. Loven træder i kraft den 1. januar 1965.

Stk. 2. De bestemmelser, der er fastsat i henhold til den tidligere lovgivning om erhvervsøkonomiske foranstaltninger, vareforsyning m. v. og om valutaforhold m. v., bevarer deres gyldighed, indtil de ophæves af vedkommende minister.

§ 18. Lovens kapitler 2 og 4 gælder ikke for Færøerne.

Stk. 2. Loven gælder ikke for Grønland.

Stk. 3. Loven eller nogle af dens bestemmelser kan dog ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som Grønlands forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lov nr. 302 af 21. december 1957 om valutaforhold m. v. er med senere ændringer optrykt ved handelsministeriets bekendtgørelse nr. 54 af 29. februar 1960. Loven, der er forlænget sidst ved lov nr. 407 af 18. december 1963, udløber med udgangen af 1964.

Da lovforslaget på en række punkter indeholder ændringer i forhold til den gældende lov, er det

fundet hensigtsmæssigt at fremsætte forslag til en ny lov om valutaforhold m. v., der skal træde i kraft den 1. januar 1965.

Bestemmelserne i den gældende lov om handelsministerens bemyndigelse til at træffe foranstaltninger til regulering af vareimporten og om de hensyn, der skal være retningsgivende for tilrettelæggelsen af importreguleringen, er blevet videre-

ført uændret siden 1957, og lovens bestemmelser herom er ikke længer tidssvarende. Den siden 1957 stedfundne udvikling med hensyn til liberalisering af udenrigshandelen har resulteret i, at importreguleringen har fået en stadig aftagende betydning i den økonomiske politik, og det meget begrænsede omfang af varer, der fortsat er under importregulering, vil næppe kunne begrundes ud fra valutatiske hensyn.

Af de varer, hovedsageligt industrivarer, der omfattes af EFTA's afviklingsregler, resterer på den bundne liste kun 4 pct. — målt på produktionen — og den tilbageværende regulering på dette vareområde vil blive reduceret pr. 1. januar 1965 og med udgangen af 1966 være ophørt.

Også for de varer, særlig landbrugsvarer og fisk, der falder uden for afviklingen under EFTA, har der i et vist omfang fundet en lempelse af importbegrænsningen sted gennem indskrænkning af den bundne liste og etablering af sæsonmæssig fri bevillingsudstedelse.

Lempelserne i importreguleringen er i øvrigt ikke indskrænket til importen fra den landekreds, der udgør det såkaldte regionale frilisteområde, men der er for en række varer gennemført en faktisk fri bevillingsudstedelse, uanset oprindelsesland.

Som en konsekvens af denne udvikling er hovedvægten i lovforslagets bestemmelser om importregulering lagt på dennes afvikling. Da en videreførelse af liberaliseringen, der fortsat skal tilstræbes såvel gennem en udvidelse af den frie import som gennem en forhøjelse af importmulighederne for varer under importregulering, på en række områder kan skabe problemer for dansk erhvervsliv, peges der i lovforslaget på, at afviklingen af restriktionerne skal ske under iagttagelse af visse nærmere angivne hensyn.

Bl. a. over for lande, der anvender importrestriktioner som handelspolitisk instrument, kan tilsvarende danske restriktioner være et nødvendigt middel til varetagelse af erhvervslivets interesser særlig med henblik på fremme af eksporten til disse lande. Lovforslaget giver derfor mulighed for, at der ved anvendelsen af importreguleringen tages hensyn til Danmarks handelspolitiske interesser.

Endvidere må det anses for nødvendigt, at der består mulighed for anvendelse af importregulerende foranstaltninger på områder, hvor der som følge af særlige forhold i udlandet ved en frigivelse af importen her til landet vil opstå fare for, at dansk erhvervsliv udsættes for urimelige vilkår i konkurrence med udlandet. Der tænkes herved bl. a. på de problemer, der kan opstå såvel ved en yder-

ligere liberalisering af landbrugsvarer som ved en udvidelse af liberaliseringen af industrivarer til at omfatte import fra lande uden for det traditionelle frilisteområde, og problemerne for disse varekategorier er stort set analoge.

De i udlandet praktiserede subsidieordninger og udlandets restriktive importpolitik inden for landbrugssektoren må naturligt føre til en tilbageholdenhed over for en blotlæggelse af det danske marked for udenlandske landbrugsvarer, med mindre der tilvejebringes rimelige vilkår for afsætningen af dansk landbrugs produkter.

Også mulighederne for en uforholdsmæssig stor import af industrivarer f. eks. fra lande, hvis produktion ikke tager alle omkostningsdannende faktorer i betragtning ved prisdannelsen, gør det nødvendigt, at der udvises varsomhed med hensyn til en frigivelse af importen fra disse lande, så meget mere som de pågældende lande i almindelighed ikke yder eksporten af danske industrivarer tilsvarende begunstigelser. Betænelighederne ved en sådan fri adgang til import af industrivarer mindskes, såfremt der gennem tosidige aftaler eller aftaler på bred, international basis, f. eks. på linje med den under GATT's auspicer afsluttede bomuldstekstiloverenskomst, tilvejebringes kauteler imod alvorligere markedsforstyrrelser.

Hensynet til dansk erhvervsliv under den videre liberaliseringsproces tilsiger således, at der er adgang til at anvende importregulerende foranstaltninger til sikring af rimelige konkurrencevilkår.

Ændringerne i lovforslaget i øvrigt i forhold til den gældende lov tager i det væsentlige sigte på fjernelse af ikke absolut nødvendigt lovstof samt forenkling og modernisering af lovteksten.

Nogle bestemmelser i den gældende lov, §§ 10, stk. 7, 13, stk. 1 og 3 og 14, må således anses for unødvendige. Dette gælder også andre bestemmelser, §§ 12, 17, stk. 2 og stk. 4, sidste punktum samt stk. 5 og § 18, sidste punktum, da disse kan betragtes som dækket af anden lovgivning.

Endvidere er der udeladt bestemmelser i den gældende lov, således §§ 4, stk. 1, 9, stk. 2 og 3, 15, 4. og 5. punktum og § 16, der er blevet indsat i loven på tidspunkter, hvor foranstaltningerne i henhold til loven indtog en anderledes central plads i den økonomiske politik, end tilfældet nu er. Med udeladelsen af disse bestemmelser er der ikke tilset nogen ændring i de retningslinjer, hvorefter loven i overensstemmelse med dens forskrifter gennem årene er blevet administreret, og bl. a. samarbejdet med erhvervene og disses hovedorganisationer agtes fortsat som hidtil.

F. t. l. om valutaforhold m. v.

Til §§ 1 og 2.

Bestemmelserne er, bortset fra nogle ændringer af redaktionel karakter, uændrede. De opgaver, der i henhold til lovens kapitel 1 påhviler den kongelige bankkommissær er ved statsministeriets bekendtgørelse nr. 284 af 9. september 1961 henlagt til økonomiministeren.

Til § 3.

De hensyn, der skal iagttages af handelsministeren i forbindelse med anvendelsen af bemyndigelsen til importregulering, er ændret i forhold til den gældende lov, således som oven for anført under de generelle bemærkninger, dog at den hidtidige adgang til at regulere importen med henblik på løsning af opgaver i forbindelse med Danmarks aftaler eller samarbejde med udlandet er opretholdt. Som hidtil nødvendiggør tilbagemførsel af varer til bunden liste tilslutning eller underretning af folketingets valutaudvalg.

Til § 4.

Bestemmelserne svarer i realiteten til den gældende lovs § 3, 2. stk., idet dog maksimum for ekspeditionsgebyret er reduceret til 2½ promille svarende til det faktisk opkrævede gebyr.

Til § 5.

Det er tydeliggjort, at udvalget har indstillende myndighed.

Til § 6.

Til stk. 1. Medens handelsministeren efter den gældende lovs § 6, stk. 1, har adgang til at regulere eksporten af varer ud fra bl. a. „valutariske“ hensyn, er dette hensyn i lovforslaget nu erstattet af „handelspolitiske“. Om motiveringen for denne ændring henvises til de generelle bemærkninger.

Til stk. 2. Bestemmelsen er uændret bortset fra en mindre redaktionel ændring.

Til §§ 7 og 8.

Bestemmelserne er, bortset fra ændringer af redaktionel karakter, uændrede.

Til § 9.

Som følge af den fremskredne afvikling af restriktionerne er den praktiske betydning af handelsministerens adgang efter den gældende lov til at overlade administrationen af lovens foranstalt-

ninger til særlige organer, udvalg og nævn indskrænket til, at bestemmelsen indeholder hjemmelen til opretholdelsen af handelsministeriets licenskontor. Som en konsekvens af den ændrede bestemmelse i lovforslaget kan ved lovens ikrafttræden handelsministeriets bekendtgørelse nr. 61 af 29. februar 1960 om oprettelse af et handelsministeriets licenskontor ophæves.

Til §§ 10 og 11.

Bestemmelserne om ankenævnsvordningen indeholdes i den gældende lovs § 10. Lovforslagets §§ 10 og 11 er udarbejdet efter forhandling med justitsministeriets lovkontor og tilsigter ingen realitetsændring.

Til § 12.

Bestemmelsen er uændret.

Til § 13.

Bestemmelserne svarer med redaktionelle ændringer til bestemmelserne i den gældende lovs § 15, 1.-3. punktum.

Til § 14.

Bestemmelserne svarer i realiteten til bestemmelserne i den gældende lovs § 13, stk. 2.

Til § 15.

Til stk. 1. Bestemmelserne er uændrede i forhold til den gældende lovs § 17, stk. 1.

Til stk. 2-3. Bestemmelserne er i realiteten uændrede i forhold til den gældende lovs § 17, stk. 3 og 4, 1. og 2. punktum, men spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af bestemmelser i særlovgivningen om konfiskation og forældelse af strafansvar indgår i justitsministeriets og straffelovrådets overvejelser om ændringer i borgerlig straffelov.

Til § 16.

Bestemmelserne svarer til bestemmelserne i den gældende lovs § 18, dog er sidste punktum udeladt i lovforslaget.

Til § 17.

Bestemmelserne svarer med de nødvendige redaktionelle ændringer, bl. a. som følge af, at lovens gyldighed ikke foreslås gjort tidsbegrænset, til den gældende lovs § 19, stk. 1, 1. punktum og stk. 2.

Til § 18.

Bestemmelserne svarer til den gældende lovs § 19, stk. 1, 2. og 3. punktum.